Tlačová správa

Slovenská národná galéria otvorila rozsiahlu retrospektívu Rudolfa Filu

Bratislava, 23. októbra 2026 **– Maliar medzi Erosom a Thanatom – to je názov rozsiahlej retrospektívnej výstavy venovanej Rudolfovi Filovi, jednej z kľúčových osobností moderného slovenského a stredoeurópskeho výtvarného umenia. Výstava ponúka výnimočne komplexný pohľad na celoživotnú tvorbu umelca, ktorý zásadným spôsobom formoval podobu slovenskej maľby a svojím originálnym myslením presiahol hranice vtedajšieho Československa. Výstava predstavuje kľúčové etapy autorovej tvorby od ranej eruptívnej abstrakcie cez slávne premaľby a interpretácie až po meditatívne neskoré diela.**

Rudolf Fila vytvoril počas viac než piatich desaťročí dielo, ktoré významne ovplyvnilo podobu slovenskej maľby, premýšľanie o obraze i celé generácie výtvarníkov. Jeho tvorba prekročila hranice tradične chápanej maľby – stala sa priestorom dialógu s dejinami umenia, filozofiou, literatúrou i samotným aktom videnia. Výstava v Slovenskej národnej galérii mapuje jeho celoživotnú tvorivú cestu a zároveň predstavuje ucelený pohľad na Filovu mimoriadne rozsiahlu tvorbu – od raných experimentov abstraktnej maľby cez ikonické interpretácie diel starých majstrov až po neskoré obrazy, kresby a práce na papieri.

„Rudolf Fila dokázal rozšíriť možnosti maliarskeho obrazu a vytvoriť originálny jazyk, ktorý prepája slovenskú výtvarnú tradíciu s európskym umeleckým myslením. Verím, že výstava bude podnetná aj pre súčasnú generáciu a umožní návštevníkom objaviť Filovu tvorbu nanovo a uvedomiť si jej trvalé miesto v dejinách nášho umenia, "hovorí Juraj Králik, generálny riaditeľ Slovenskej národnej galérie.

Výstava v kurátorskej koncepcii Vladimíra Kordoša mapuje Filovu celoživotnú tvorivú cestu rozdelenú do niekoľkých ústredných tematických celkov:

- **Bes maľby (Furor pictoricus):** Rané tvorivé obdobie definované erupciou maliarskej hmoty, dialektikou nepokoja a tekutej magmy, ktorou Fila nekompromisne roztínal zaužívané konvencie zobrazenia.

- **Dialóg Erosa a Thanata:** Ústredná os autorovej vizuálnej kozmológie, ktorá sa naplno rozvinula v jeho ikonických premaľbách a interpretáciách diel starých majstrov i banálnych tlačí.

- **Premeny gesta a meditatívny odkaz:** Neskoršie cykly zamerané na intímny detail ľudského tela (tzv. „telovky"), kde sa pôvodná explozívna sila pretavuje do tichej, hlbokej meditácie.

Fila vnímal umenie ako priestor bez hraníc, kde samotný obraz predstavuje len zápalnú šnúru a skutočná explózia myšlienok má nastať až v mysli diváka. Výstava prináša komplexný pohľad

na jeho výtvarný odkaz, doplnený o archívnu a teoretickú dokumentáciu jeho pedagogického a esejistického pôsobenia.

„Mojou ambíciou bolo vzdať poctu Rudolfovi Filovi, ktorého som si nesmierne vážil ako človeka i ako umelca. Táto výstava ukazuje celú šírku jeho tvorby, jej východiská i rozmanitosť. Napriek tomu, že som v Slovenskej národnej galérii dostal veľký priestor, nebolo možné predstaviť Filu v celom spektre, pretože niektoré oblasti z dôvodu dedičských práv nemôžu byť vystavené, resp. publikované (napríklad jeho pedagogické či literárne dielo). Moje veľké poďakovanie patrí všetkým štátnym inštitúciám a súkromným zberateľom doma i v zahraničí, ktorí mi pomohli naplniť predstavu o zaslúženej retrospektívnej výstave diela Rudolfa Filu," dodáva Vladimír Kordoš, kurátor výstavy.

***Rudolf Fila (1932 – 2015)** bol maliar, esejista a pedagóg a jedna z najvýraznejších osobností moderného výtvarného umenia na Slovensku. Dlhoročným pôsobením na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave vychoval generácie popredných slovenských výtvarníkov. Ťažiskom Filovho tvorivého programu bolo neustále prehodnocovanie hraníc obrazu. Genéza jeho diela sa rozvíjala od ranej eruptívnej abstrakcie cez ikonické premaľby a interpretácie kníh či reprodukcií starých majstrov – v ktorých maliarske gesto vstupovalo do napätia medzi Erosom a Thanatom – až po neskorú, hlboko meditatívnu polohu. Svoje uvažovanie o výtvarnej tvorbe rozvíjal aj v esejistických textoch.*

Výstava: Rudolf Fila – Maliar medzi Erosom a Thanatom

Miesto: SNG, Rázusovo nábrežie, Bratislava / Sála I a X

Trvanie výstavy: 23. október 2026 – 7. február 2027

Kurátor: Vladimír Kordoš

Vstupenky je možné zakúpiť v pokladnici SNG alebo online na webstránke galérie: https://sng.sk/sk/sng-bratislava/podujatia/rudolf-fila-maliar-medzi-erosom-a-thanatom

Na webovej stránke galérie www.sng.sk nájdete aj aktuálnu ponuku všetkých výstav a programov. Ak chcete byť o našich výstavách a programoch pravidelne informovaní, prihláste sa, prosím, na odber newslettera na našej webstránke sng.sk.

Pre viac informácií nás môžete kontaktovať na e-mailovej adrese: media@sng.sk

Slovenská národná galéria
Riečna 1, 815 13 Bratislava, www.sng.sk
Tel. +421 2 20 47 61 11, e-mail: media@sng.sk